

▪ VIZITĂ DE STUDIU

Vizită de studiu în Bosnia și Herțegovina

O delegație formată din specialiști ai ministerului Sănătății și din domeniul sănătății mintale din Republica Moldova au efectuat o vizită de studiu de o săptămână în Bosnia și Herțegovina. Cei cinci specialiști din Moldova au vizitat, între 24 și 30 iulie, un șir de instituții de stat, sociale și de sănătate din teritoriul Bosniei și Herțegovina, inclusiv a Republicii Srpska. În cadrul vizitei de studiu în Bosnia și Herțegovina, specialiștii din Moldova au avut întreveneri inclusiv la ministerul Federal de Sănătate a Bosniei și Herțegovina și Republica Srpska, la Fondul de asigurări în medicină din Tuzla, Clinica Universitară din Tuzla ș.a.

Specialiștii din Moldova au fost familiarizați cu activitățile și reformele din domeniul sănătății mintale din Bosnia și Herțegovina. În acest sens, au fost vizitate servicii comunitare de sănătate mintală din Sarajevo, Tuzla, Prnjavor (Bosnia și Herțegovina), precum și din orașele Doboj și Banja Luka din R. Srpska.

Programul vizitei în Bosnia și Herțegovina a presupus și familiarizarea cu activitatea unor asociații ce reunesc beneficiari de servicii de sănătate mintală, printre acestea numărându-se Asociațiile „Feniks” din Tuzla și „Zajedno” din Banja Luka. Colegii din Bosnia și Herțegovina i-au indemnă pe cei din Moldova să încurajeze fondarea unor asemenea asociații în vederea stimulării „mișcării de beneficiari” și în Republica Moldova.

Vizita delegației din R. Moldova în Bosnia și Herțegovina a fost susținută financiar de Agenția de Dezvoltare și Cooperare a Elveției.

***** Din componența delegației moldovenești au făcut parte:**

- **Eugenia Berzan**, șefa Departamentului Relații Externe și Integrare Europeană din cadrul Ministerului Sănătății;
- **Mihai Hotineanu**, specialistul principal al ministerului Sănătății în sănătate mintală, director general al Spitalului Clinic de Psihiatrie din Chișinău;
- **Valeriu Sava**, ofițer național al Programului de Sănătate din cadrul Biroului de Cooperare al Elveției în Republica Moldova;
- **Jana Chihai**, directoarea proiectului „Dezvoltarea sistemii serviciilor comunitare de sănătate mintală în Moldova (Centrul Comunitar de Sănătate Mintală din Chișinău);
- **Mariana Balmuș**, directoarea Centrului de Sănătate Mintală din Ungheni.

* * *

- **Anne Hassberger**, a reprezentat de Agenția de Dezvoltare și Cooperare a Elveției, ea fiind coordonatoarea Programului Regional Sănătate cu sediul la Berna și directoarea programului pentru Moldova și CSI.

SOMATO-info, 01.08.2011

Între reforma școlară și cea a mentalităților

Numai 70 de instituții școlare au acceptat să primească copii cu dizabilități din fostele internate, iar ministerul Educației a anunțat că va grăbi procesul de închidere a școlilor internat și plasarea copiilor în familii, fie că în familii naturale sau adoptive.

Autoritățile susțin că vor grăbi acest proces pentru a-și atinge un obiectiv stabilit în 2007, cand s-au angajat să obțină în cinci ani înjumătățirea copiilor aflați în internate.

De exemplu, în urma acestei reforme, în raionul Ungheni au fost lichidate două școli-internat, iar cei circa 150 de copii au fost plasați în familii, spune vicepreședintele pe probleme sociale a Consiliului raional, Iulia Pancu, citată de „Europa Liberă”.

„Acești copii urmează să meargă la învățătură în noul an școlar în instituții generale din raion”, deși în rezultatul evaluărilor au fost identificați circa 30 de copii care urmează să fie plasați într-un Centru de plasament, spune Iulia Pancu.

Angela Cara, responsabilă în cadrul ministerului Educației de implementarea acestei reforme, spune că „este important ca școala de cultură generală să devină prietenoasă pentru toți copiii din comunitate”, iar șeful Direcției învățământ preșcolar din același minister, Valentin Crușu, spune că „problematică este încadrarea copiilor cu dizabilități din internate, întrucât doar 70 de instituții școlare au acceptat să primească copiii din internate.

Responsabili de la ministerul Educației spun că cea mai mare problemă în reformă este cea care ține de mentalitate. S-a constatat că prin tradiție copiii erau plasați în școlile-internat deoarece părinții, bunei au absolvit școala-internat și considerau că acolo este bine. În marea parte a cazurilor, copiii aveau toate posibilitățile să trăiască și să se dezvolte în familii.

La 6 iulie a.c., Guvernul de la Chișinău a aprobat Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020. Acesta urmează să fie implementat în trei etape.

În Republica Moldova, potrivit datelor oficiale, sunt circa 16 mii de copii cu dizabilități, numărul lor fiind în creștere în ultimii ani. În țară sunt circa 60 de instituții de tip rezidențial în care sunt plasați aproximativ nouă mii de copii. Circa 75 de case de copii de tip familial funcționează în diferite localități. / SOMATO-info, 20.08.2011

Casă pentru patru băieți cu probleme de sănătate mintală

„Am plâns astăzi, când m-au luat de la casa internat... nu pentru că îmi părea rău că plec, ci pentru că am ieșit de acolo”, ne mărturisește Ion, unul din cei patru băieți din Casa internat pentru copii (băieți) cu deficiențe mintale severe din Orhei care au fost transferați în primul serviciu social Casă comunitară din Republica Moldova, creat în satul Mitoc, raionul Orhei. Serviciul a fost creat de Consiliul Raional Orhei, Direcția asistență socială și protecția familiei, în parteneriat cu Keystone Human Services International Moldova Association (KHSIMA), în cadrul Programului „Comunitate Incluzivă – Moldova”.

Casa comunitară este mobilată și dotată cu tot necesarul pentru locatari. Locuința oferă un mediu sigur, accesibil și confortabil, asemănător celui familial. În această casă vor locui patru băieți cu dizabilități intelectuale și fizice severe, care necesită suport permanent. Ei vor fi ajutați în activitățile zilnice de către șase specialiști de suport, care vor lucra pe schimburi.

Prima zi acasă este plină de emoții și experiențe noi pentru băieții, care au trăit aproape toată viața în instituții rezidențiale.

„Niciodată în viața mea nu am mâncat cu flori pe masă... e atât de plăcut. Noi ne simțim aici ca într-o familie adevărată”, spune Ion, care a fost abandonat de familie și a stat șapte ani în Casa internat din Orhei.

Serviciul social Casa comunitară este un serviciu alternativ celui rezidențial pentru persoanele cu dizabilități mintale (internatele psihoneurologice și casele-internat pentru copii cu deficiențe mintale).

Astfel, adulții și copiii cu dizabilități mintale (inclusiv cei lipsiți de capacitate de exercițiu), care necesită protecție, îngrijire și suport specializat continuu (nu se pot întreține, autoservi și autogospodări fără asistență și suport continuu în comunitate) sînt plasați într-un mediu comunitar unde calitatea vieții lor este mult mai înaltă și ei au acces la toate serviciile comunitare.

Până la sfârșitul lunii septembrie curent încă patru băieți din Casa internat pentru copii (băieți) cu deficiențe mintale severe din Orhei vor fi transferați în Casa comunitară din satul Voloave, raionul Soroca.

Programul „Comunitate Incluzivă – Moldova”, este implementat de Keystone Human Services International Moldova Association în parteneriat cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei (MMPSF) cu susținerea financiară a Open Society Institute/Mental Health Initiatives (OSI/MHI) și Fundația Soros-Moldova.

Până în prezent, 269 de copii și tineri dezinstituționalizați din Casa internat pentru copii cu deficiențe mintale din Orhei sau în risc de a fi plasați în această instituție beneficiază de suportul Programului „Comunitate Incluzivă - Moldova”. | *SOMATO-info*, 18.08.2011

Studiu despre incluziunea socială în Moldova

Un studiu realizat de Asistența Juridică pentru Persoane cu Dizabilități și făcut public la Chișinău pe data de 2 august arată că, în prezent, în Republica Moldova, se face prea puțin pentru sporirea incluziunii sociale a persoanelor cu deficiențe, iar autoritățile nu se implică destul de activ în promovarea acestora.

Potrivit rezultatelor studiului „Incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități din R. Moldova”, 33,8% dintre respondenți consideră că oamenii cu dizabilități se confruntă cu lipsa de accesibilitate, iar circa 17% susțin că acestea sunt discriminate în comunitate. 16,6% dintre cei chestionați consideră că autoritățile nu respectă drepturile persoanelor cu dizabilități.

45,5% dintre respondenți au spus în cadrul sondajului că persoanele cu dizabilități nu au acces la transport, tehnologii informaționale și comunicare, iar 27,5 la sută au susținut că această categorie nu are acces la justiție. Circa 13% au afirmat că persoanele cu dizabilități din Moldova nu au dreptul la o casă și familie.

Studiul a mai scos în vileag faptul că cel mai frecvent încalcă drepturile persoanelor cu dizabilități (48,7%); în timp ce 44,4 la sută au indicat lucrătorii medicali. 25,9% și, respectiv, 14 la sută – lucrătorii instituțiilor de asistență socială și organele de drept.

12% dintre respondenți au spus că părinții încalcă cel mai des drepturile copiilor cu dizabilități.

86,7% dintre respondenți au susținut că o persoană cu dizabilități este discriminată la angajare și că este remunerată mai rău decât una sănătoasă (70,6%).

64,2% dintre respondenți consideră că locul unei persoane cu dizabilități este alături de familie, în comunitate. Puțin peste 33 la sută cred că această categorie trebuie acceptată în comunitate, în cadrul unui serviciu de cultivare a modului independent de trai. Doar 2,6% dintre respondenți au afirmat că locul persoanelor cu dizabilități este într-o instituție rezidențială.

Circa 66% dintre respondenți au spus că Parlamentul și Guvernul nu se implică prea activ în promovarea incluziunii sociale; 55 la sută au afirmat același lucru despre autoritățile publice locale. Pasivitatea în acest sens este caracteristică angajatorilor, instituțiilor de învățământ, medicale și a celor de protecție socială.

Sondajul „Incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități din R. Moldova”, a fost realizat în 40 de localități, în perioada noiembrie 2010-aprilie 2011. În cadrul cercetării sociologice au fost chestionate persoane cu dizabilități, precum și sănătoase.

Potrivit datelor oficiale, în Republica Moldova, sunt peste 170 de mii de persoane cu dizabilități. Circa 15 mii dintre acestea sunt copii. / *SOMATO-info, 02.08.2011*

Moldova are Program de dezvoltare a educației incluzive

Guvernul de la Chișinău a aprobat (la 6 iulie a.c.) Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020. Autoritățile speră că implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive va contribui la asigurarea șanselor egale și acces la educație de calitate pentru fiecare copil, tânăr și adult, la toate nivelurile și treptele sistemului de învățământ.

Programul urmează să fie implementat în trei etape: 2011-2012 – elaborarea cadrului normativ de dezvoltare a educației incluzive; 2013-2016 – testarea modelelor de educație incluzivă; 2017-2020 – realizarea la scară largă în Moldova a Programului.

Potrivit ministerului Educației, în prezent, educația copiilor cu cerințe educaționale speciale se realizează, preponderent, pe principii de segregare, în instituții de învățământ special: 27 de școli auxiliare pentru copii cu problem de cunoaștere și învățare, opt instituții speciale pentru copii cu deficiențe fizice și senzoriale și o instituție pentru copii cu devieri în comportament.

Programul adoptat își propune să promoveze educația incluzivă drept prioritate educațională în vederea evitării excluderii și marginalizării copiilor, tinerilor și adulților; dezvoltarea cadrului normativ și didactico-metodic pentru promovarea și asigurarea implementării educației incluzive; formarea unui mediu educațional prietenos, accesibil, capabil să răspundă așteptărilor și cerințelor speciale ale beneficiarilor; formarea unei culturi și a unei societăți incluzive.

Programul prevede, printre altele, crearea la nivel de comunitate a unor servicii psihopedagogice, psihologice și de suport. După necesitate, vor fi oferite servicii de educație complementară și opțională, de asistență specializată, de asistență socială sau juridică, de transport, deplasare și adaptare a căilor de acces în instituții.

Asigurarea financiară a educației incluzive va fi realizată din fonduri bugetare, sponsorizări, precum și resurse din proiecte investiționale cu finanțare externă. Statul va susține educația incluzivă prin alocarea unor costuri suplimentare, inclusiv din contul resurselor financiare rezultate din mișcarea beneficiarilor din instituții de tip rezidențial în instituțiile de învățământ general. / *SOMATO-info, 01.08.2011*

